

Culturele
ANBI

436ste concert
Woensdag 21 januari 2026
20.00 uur

Nikola Meeuwsen piano

Noa Wildschut viool

Benjamin Kruithof cello

Simon van Bortel

www.benjamin-kruithof.com

Maaïke Eijkman

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

PROGRAMMA

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Pianotrio in Bes, op. 97 “Aartshertog” (1810–11)

Allegro moderato

Scherzo. Allegro

Andante cantabile, ma però con moto

Allegro moderato - Presto - Più presto

PAUZE

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840–1893)

Pianotrio in a, op. 50

À la mémoire d'un grand artiste (1881–82)

Pezzo elegiaco. Moderato assai - Allegro giusto

Tema con variazioni. Andante con moto

Var. I: L'istesso tempo

Var. II: Più mosso

Var. III: Allegro moderato

Var. IV: L'istesso tempo

Var. V: L'istesso tempo

Var. VI: Tempo di Valse

Var. VII: Allegro moderato

Var. VIII: Fuga. Allegro moderato

Var. IX: Andante Mazurka ma non tanto

Var. X: Tempo di Mazurka

Var. XI: Moderato

Variazione finale e coda. Allegro risoluto e
con fuoco - Andante con moto

Nikola Meeuwsen (2002) wordt door critici geprezen om zijn rijke kleurenpalet, zijn boeiende artistieke visie en zijn persoonlijke stijl, die kracht en poëzie in evenwicht brengt. In 2025 won hij als eerste Nederlandse pianist de Koningin Elisabethwedstrijd in Brussel. Deze overwinning gaf meteen een boost aan zijn internationale carrière. Nikola was al een veelgevraagd solist in concertzalen in heel Europa, en in het seizoen 2025/26 begint hij aan grote tournees door China, Korea, Japan en Brazilië. Als toegewijd kamermusicus heeft Nikola samengewerkt met vele gevestigde artiesten, maar ook met vooraanstaande jonge musici.

Noa Wildschut (2001) is al jaren een bekende naam in de internationale klassieke muziekwereld. Als 6-jarige was Noa soliste op het “Kinderprinsengrachtconcert 2007”, dat live op televisie werd uitgezonden. Op haar zevende maakte ze haar debuut in de Grote Zaal van het Concertgebouw te Amsterdam met een optreden tijdens “The Night of the Promising”. Noa won veel prijzen, ook al op jonge leeftijd, zoals bijvoorbeeld de eerste prijs in het Internationale Vioolconcours Louis Spohr in 2010. Noa werd door de European Concert Hall Organisation geselecteerd om als ECHO Rising Star in seizoen 2019/20 door Europa te touren en te spelen in de grote concertzalen.

De cellist **Benjamin Kruithof** (1999) is eveneens een van de grootste talenten van zijn generatie. In 2020 won hij de eerste prijs, de publieksprijs en de prijs voor de beste interpretatie van de opdrachtcompositie bij de “Cello Biennale Competition” in Amsterdam. Hij won de eerste prijs in de George Enescu International Competition 2022 (categorie cello) met een uitvoering van het celloconcert van Antonín Dvořák. In het seizoen 2024/2025 was ook Benjamin een ECHO Rising Star artiest.

Het “Aartshertogtrio” van **Ludwig van Beethoven** heeft die bijnaam omdat het opgedragen is aan Rudolf van Oostenrijk, aartshertog van Oostenrijk, prins van Toscane en kardinaal-priester en aartsbisschop in Moravië. Vaak draaiden opdrachten aan zulke hooggeplaatste mensen om geld of patronage. In het geval van Rudolf speelt dat hier mogelijk een rol. Een paar jaar eerder had Beethoven een contract gesloten waarin Rudolf en twee prinsen hem gezamenlijk een jaargeld toekenden zolang hij in Wenen bleef componeren. (Dat liep -hoe kan het ook anders- fout. Prins Lobkowitz kon ineens niet meer bij zijn vermogen en prins Kinsky overleed na een val van zijn paard.)

Wat beslist ook gespeeld zal hebben is dat Rudolf en Beethoven vrienden waren geworden, nadat Rudolf in 1803 piano- en compositieles van Beethoven nam. Beethoven heeft maar liefst veertien werken aan hem opgedragen, waaronder het Vijfde pianoconcert (“Keizersconcert”), de grootse Pianosonate op. 106 (“Hammerklavier”), en de sonate op. 81a (“Das Lebewohl”) die vertrek, afwezigheid en het blijde weerzien verklinkt rond de vlucht van Rudolf uit Wenen toen de stad belegerd werd door Napoleon. De *Missa Solemnis* werd geschreven voor de wijding van Rudolf als bisschop in 1819, maar was pas klaar in 1824.

Beethoven speelde zelf de pianopartij van het Trio bij de première op 11 april 1814. Bij toeval hoorde Louis Spohr een repetitie en hij schreef hierover: ‘Het was geen traktatie, want ten eerste was de piano ernstig ontstemd, wat Beethoven niet kon schelen omdat hij het toch niet hoorde; en ten tweede was er door zijn doofheid hoegenaamd niets over van zijn beroemde virtuositeit. In *forte* passages sloeg de man zo hard op de toetsen dat de snaren rinkelden, en in het *piano* speelde hij zo zacht dat hele reeksen noten wegvielen en de muziek niet te volgen was zonder de pianopartij

mee te lezen.’ Moscheles, die het concert bijwoonde, was evenmin enthousiast over het spel, maar schreef ook: ‘Het woord “nieuw” wordt op zovele composities ten onrechte toegepast! Maar nooit bij Beethoven, en al helemaal niet bij dit trio, dat weer bijzonder origineel is.’

Een tweede uitvoering, een paar weken later, was Beethovens laatste publieke optreden als pianist.

Het trio van **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski** is in nagedachtenis aan zijn vriend Nikolaj Rubinstein die in 1881 op 45-jarige leeftijd stierf. Het is een wonder dat het ontstaan is, want Tsjaikovski had weinig affiniteit met pianotrio’s. Eind 1880 schreef hij aan Nadezjda von Meck, een zakenvrouw en mecenas: ‘U vraagt waarom ik geen trio’s schrijf? Vergeef me, mijn vriend! Ik zou u graag een plezier doen, maar het gaat mijn kunnen te boven. Mijn gehoor kan de combinatie van piano met viool of cello niet uitstaan. De klankkleuren lijken me elkaar af te stoten, en het luisteren naar een trio of sonate met viool of cello is een kwelling voor mij.’

Een piano met orkest kon wel, daarin zag hij een strijd lustige piano die moedig wedijvert met het krachtige en kleurrijke orkest - en die ook kan winnen. Zijn beide pianoconcerten had hij ook al geschreven ten tijde van deze brief.

Hij vervolgt (ingekort): ‘Maar wat voor een onnatuurlijke combinatie is dit van drie instrumenten als viool, cello en piano? Hier gaan de kwaliteiten van elk instrument verloren. Een trio impliceert gelijkheid en homogeniteit, en waar is dat tussen solo-strijkinstrumenten enerzijds en de piano anderzijds? Het bestaat niet. En daarom is er in pianotrio’s altijd een zekere kunstmatigheid, en speelt elk van de drie instrumenten voortdurend niet wat werkelijk kenmerkend is voor het instrument, maar wat de componist eraan oplegt, want die heeft vaak moeite met de verdeling van de stemmen en de onderdelen van zijn muzikale idee. Ik heb alle respect

voor de kunstzinnigheid en het genie van componisten als Beethoven, Schumann en Mendelssohn in het overwinnen van deze moeilijkheden. Ik weet dat er veel trio’s met uitstekende muziek bestaan, maar als vorm houd ik niet van het trio en kan ik daarom niets schrijven dat door oprechte emotie voor deze klankcombinatie is geïnspireerd.’

Desondanks schrijft hij een jaar later aan Von Meck dat hij, ondanks zijn afkeer ervan, toch wat is gaan proberen, en dan gaat het snel. Op 25 januari 1882 is het klaar en schrijft hij haar: ‘Nu kan ik met enige overtuiging zeggen dat mijn werk niet helemaal slecht is. Maar ik vrees dat ik, omdat ik mijn hele leven voor orkest heb geschreven en pas laat ben begonnen met kamermuziek, muziek met een symfonisch karakter voor trio heb gearrangeerd, in plaats van direct voor trio te schrijven. Ik heb geprobeerd dit te vermijden, maar ik weet niet zeker of het gelukt is.’

Na de eerste uitvoering schreef Tsjaikovski aan de pianist: ‘Uw waardering voor mijn trio heeft mij zeer veel plezier gedaan. In mijn ogen bent u een zeer grote autoriteit, en mijn zelfrespect als componist wordt evenzeer gestreeld door uw lof als dat het ongevoelig is voor recensies in kranten, die ik door ervaring met filosofische onverschilligheid behandel. Ik heb veel respect voor u en uw lof heeft me trots op mijn werk gemaakt.’

Erik Boasson

Volgende concert: dinsdag 17 februari 2026

Noëlle Drost sopraan

Jorian van Nee piano

Ravel, Jamar, Stravinsky, Poulenc

Programmatoelichtingen en recensies,

Seizoensoverzicht 2025–2026:

www.kamermuziek-deventer.nl